

Управління освіти Кременчуцької міської ради
Кременчуцький міський науково-методичний центр
Кременчуцька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 22

Артеменко Наталя Анатоліївна вчитель історії

Стародавня Греція

Методична розробка уроків

6 клас

2015

**Управління освіти Кременчуцької міської ради
Кременчуцький міський науково-методичний центр
Кременчуцька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 22**

Артеменко Наталя Анатоліївна вчитель історії

Стародавня Греція

Методична розробка уроків

6 клас

2015

Артеменко Н.А. Стародавня Греція. Методична розробка уроків. 6 клас. – Кременчук, 2015. - 44 с.

Увазі читачів пропонуються уроки з Історії стародавнього світу для 6 класу загальноосвітніх шкіл з теми « Стародавня Греція». Вони створені з використанням інформаційно - комунікативних технологій (мультимедіа) і повністю відповідають навчальній програмі Всесвітня історія. Історія України 5-9 класи. Посібник розрахований на вчителів загальноосвітніх навчальних закладів.

Рецензент: Безрукова Л.І. – учитель-методист загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 22.

Методичний посібник розглянутий і схвалений радою міською методичною радою школи (Протокол № 3 від «05 » березня 2015р.)

Вступ

Сучасний процес навчання історії характеризується все більш широким застосуванням в ньому комп'ютерних технологій.

Поєднуючи в собі вартості багатьох традиційних інформаційних технологій, комп'ютерні технології дозволяють істотно оптимізувати процес навчання історії. Він може стати більш цікавим, емоційно насиченим, динамічним і наочним; комп'ютерна технологія також здатна індивідуалізувати і диференціювати учбовий процес; реалізувати його творчий характер, організувати гнучке управління учбовою діяльністю, інтенсифікувати і активізувати навчання.

Виконуючи функцію інформативного супроводу історії, комп'ютер здатний істотно полегшити процес оволодіння учнями як репродуктивними вміннями, так і загальнологічними (систематизацією, класифікацією, аналізом і синтезом), а також рефлексивними (умінням опрацьовувати статистичні дані, здійснювати збір, упорядкування і аналіз інформації). Комп'ютер відкриває широкі можливості і для побудови моделей історичних процесів. Сучасні комп'ютерні технології представляють великі можливості для розвитку процесу освіти. Ще К.Д Ушинський підмітив: «Дитяча природа потребує наочності». Інформаційно-комп'ютерні технології передбачають використання на уроках комп'ютера та мультимедійного проектора, дошки. **Мультимедія**— це засоби, це інструмент пізнання на уроці, що сприяє розвитку мотивації, комунікативних здібностей, отриманню навичок, накопиченню фактичних знань, а також розвитку інформаційної грамотності. Отже, застосування комп'ютера та мультимедія на уроках історії стає новим методом активної організації та осмислення роботи учнів. Використання комп'ютерних засобів дозволить інтенсифікувати діяльність вчителя та учня; підвищити якість вивчення предмету, виділити суттєві сторони історичних об'єктів.

Мета цієї розробки - допомогти вчителю підготувати і провести цікаві і корисні уроки по темі « Стародавня Греція». Матеріали дібрані відповідно до діючої програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Історія України. Всесвітня історія. 5-9 кл.-К.: Видавничий дім « Освіта», 2012 та підручників, рекомендованих Міністерством освіти та науки України.

Тема: Природа і населення Давньої Греції.

Очікувані результати. Після цього учні зможуть:

- показувати на карті територію Давньої Греції;
- визначати вплив природних умов на життя людей;
- застосовувати та пояснювати поняття « острівна Греція», « континентальна Греція»;
- наводити приклади культурних досягнень на Криті.

Тип уроку: урок – подорож з використанням елементів технології мультимедіа.

Обладнання: підручник, історична карта, ілюстрації, мультимедійний проектор, мультимедійна презентація.

Хід уроку

I. Організаційний момент

Ось дзвінок вже пролунав
Він сигнал нам всім подав
Тож і ми часу не гаймо
І урок розпочинаймо.

II. Мотивація навчальної діяльності

Сьогодні ми розпочинаємо захоплюючу подорож в історію Давньої Греції. Відкрийте зміст підручника, знайдіть третій розділ. Як він називається? Вірно. Вісімнадцять уроків ми будемо подорожувати стежками давньогрецької історії.

Важко перелічити за такий короткий час все те, чим ми завдячуємо давнім грекам. До нас дійшла лише невеличка частка культурної спадщини стародавніх греків.

Саме Греція є батьківщиною Олімпійських ігор.

Скажіть як називається наш навчальний заклад де ви навчаєтесь? Так, слова: школа, клас, коридор, педагог, історія та багато інших слів походять з грецької мови.

Ось чому важливо знати історію Давньої Греції.

Скажіть будь ласка, чи існує сьогодні держава Греція. Так існує. Давайте знайдемо її на сучасній карті Європи (вчитель показує Грецію). Греція знаходиться на Півдні Європи, омивається Середземним морем.

III. Вивчення нового матеріалу.

Отже, тема нашого уроку «Природа і населення Давньої Греції». Відкрийте зошити, запишіть число і тему уроку.

Працювати будемо за планом.

1. Природа та географічне положення Давньої Греції.
2. Населення.
3. Перекази про найдавнішу історію Греції.

Отже ви знаєте тему, план уроку за яким ми будемо працювати. А тепер методом «Незакінченого речення» давайте визначимо основні завдання нашого уроку.

- **Від цього уроку я очікую...**
- **Я хочу дізнатися...**
- **Сьогодні я навчуся...**

Для того щоб дати відповідь на ваші запитання ми повинні вирушити в подорож.

Закрийте очі (чути шум моря), ви чуєте як шумить море, як гойдаються на хвилях наші човни. А подорожуємо ми на стародавніх грецьких човнах, які називаються трієри. Відкрийте очі. Вирушаймо.

Протягом нашої подорожі ми будемо вести корабельний щоденник. Перший наш запис.

1. Природа та географічне положення Давньої Греції.

Увага, ми наближаємося до невідомої країни. Стоїмо ми на високій скелі, що стрімко вривається в море, яке широко розкинулось до обрію. Хвилі омивають маленькі острові, що тягнуться до найбільшого острова Крит. З моря повіває прохолодний вітерець. Щойно ми з вами залишили Стародавній Китай і перенеслися в інший куточок землі. Потрібно нам визначитися в якій добі та країні ми опинилися.

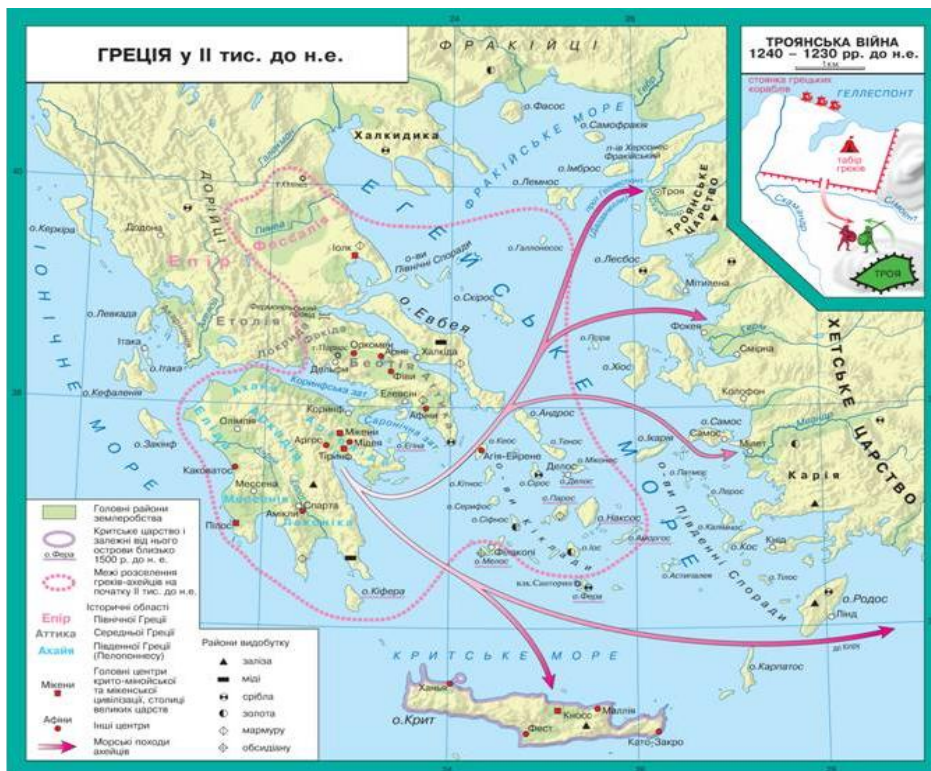
Це країна надзвичайної краси. Вона розташована на Балканському півострові, що на півдні Європи у східній частині Середземного моря. Називається ця країна Греція, так назвали її римляни. А народи, що проживали називали її – Еллада. Себе вони називали – еллінами.

Робота з картою

- Які моря омивають Стародавню Грецію?

Захід – Іонічне

Схід – Егейське Південь – Критське

Так вірно, всі ці моря належать до басейну Середземного моря. Давайте подумаємо який може бути клімат у Греції (спекотний, посушливий, ближче до моря вологий).

Головна ознака краєвиду гори та море. Гір багато, але невисокі. Найвища гора Олімп. Гори вкриті густими лісами, вони поділили країну на долини, якими течуть річки. Взимку вони бурхливі, влітку вони пересихають. Земля кам'яниста, не родюча, але вона багата на корисні копалини:

- залізо
- мідь
- срібло
- глина

- Давайте подивимося на карту і скажемо яка берегова смуга рівна чи порізана? Берегова смуга порізана: затоки, бухти, протоки і зручна для стоянок човнів, мореплавства. Безліч островів, найбільший о. Крит.

Я пропоную попрацювати в парах. Визначте на скільки і на які частини поділена Греція:

- Північна

- Середня

- Південна (Пелопонес)

Північна і Середня Греція з'єднані проходом через Фермопільську ущелину, Південна Греція з півостровом Коринфським перешийком.

Робота з контурною картою

- Позначте частини Стародавньої Греції

Таким чином ми дізналися про географічне положення і природу Давньої Греції.

Записуємо ще один запис до нашого корабельного щоденника.

2. Населення.

Давайте поміркуємо, чим могли займатися греки, як сприяли заняттям природні умови.?

- Близькість морів, бухт, заток: мореплавство, риболовство, торгівля.
- Чи можемо сказати, що головне заняття у греків землеробство. Ні, ґрунти скелясті, неродючі. Греки насипали тераси (смуги рівної землі) і вирощували виноград та оливкові дерева. Кожен клапчик землі греки обробляли і засівали.
- Корисні копалини сприяють розвитку ремесла (металургія, ковальство, вироби з глини, будували храми, громадські споруди).

А наша подорож продовжується (карта ,море,великий острів). Шлях наш пролягає до найбільшого острова Крит.Записуємо ще один запис до корабельного щоденника.

3.Перекази про найдавнішу Грецію.

Острів прекрасний лежить посеред винно – темного моря,
Крит плодоносний, навколо омиваний хвилями,
Безліч там всякого люду живе, а міст дев'яносто.
Кносс – це місто у критян найбільше.
Зверніть увагу на карту. Хто мені покаже де знаходиться о. Крит?

Перегляд відео про Тесея і Мінотавра

У III тис. до н.е. в південній частині Балкан на півострові Пелопонес і на островах Егейського моря розвинулась дивна цивілізація, яку тепер назвали егейською. Центром був о. Крит тому цю культуру назвали Критською. Мешканців називали **пелазги**.

Робота в групах.

Учні працюють з історичними цікавинками.

I. група.

«Егейці вели жваву торгівлю ремісничими виробами, продуктами сільського господарства з країнами Близького Сходу та Єгипту, купували там деревину та метал і скляні вироби. Егейці були добрими землеробами та садівниками, вирощували виноград, оливкові дерева. Займалися гончарством, ковальством»

Запитання.

1. Чим займалися егейці?
2. З якими країнами торгували?

II. Група.

«Крит був могутньою морською державою і мав сильний бойовий флот, він був володарем над усіма державами Східного Середземномор'я. Ніхто не наважився опиратися Криту. Моряки привозили на острів велику данину, яку збирали з підкорених народів. Критяни навіть не будували оборонних споруд. Царство багатіло».

Запитання.

Що свідчить про те, що Крит був сильною непереможною державою?

Ось підходить наша подорож до кінця. Закрийте свої оченята. Море тихенько гойдає човен і ми з вами знову у нашому класі. Відкрийте очі.

IV. Підсумок уроку

Гра «Мікрофон».

1. Що ви дізналися під час подорожі до Давньої Греції?
2. Покажіть на карті де знаходиться Греція?
3. Якими морями омивається?
4. Покажіть найбільший острів?

До нас прийшла з Греції шифровка.

Бірлаинт (лабіринт)

Рікт (Крит)

Носмі (Мінос)

Ціягре (Греція)

V. Домашнє завдання.

Дати відповідь на запитання в кінці параграфа.

Тема: Практичне заняття « Давньогрецька міфологія та релігія. »

Очікувані результати . Після цього уроку учні зможуть:

- поглибити знання про грецьку релігію та міфологію;
- навчатися складати комікси;
- давати характеристику героям, працювати з текстом;
- виховувати стійкий інтерес до культурної спадщини, почуття благородства, кращі моральні якості

Тип уроку: урок вивчення нового матеріалу, формування вмінь і навичок

Форма уроку: практичне заняття

Обладнання : виставка книжок про Давню Грецію, ілюстративні та фотоматеріали (єгипетські піраміди, висячі сади у Вавилоні, храм Артеміди в Ефесі, статуя Зевса в Олім্পії, Мавзолей у Галікарнасі, Колос Родоський, Фороський маяк, боги та богині Давньої Греції), ілюстрації до міфів.

Хід уроку:

*У міфології люди висловили свої думки
щодо своїх діянь, якби вони були богами.*

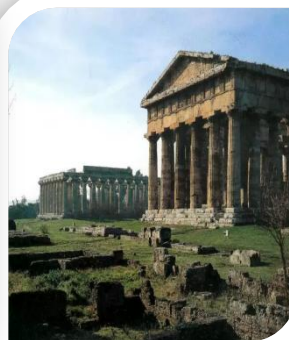
С.Є. Лец.

I. Організаційний момент

Слово вчителя:

(звучить музика)

Сьогодні ми з вами відвідаємо чудову країну, овіяну солоними морськими вітрами, розпечену ясним південним сонцем, Елладу. Саме так, милозвучно і ласкаво називали свою землю давні греки.

Ми завітаємо в гості до героїв міфів Давньої Греції. Мало в світі народів, які попри свою нечисленність (200-300 тис. чол..) так доленосно вплинули б на історію і культуру всього людства. А вони створили чудо – саме тут народилася і розквітла духовна культура, що пережила віки.

II. Актуалізація опорних знань

Ми звертаємося до міфів з метою замислитися над своїм життям, як його упорядкувати, як треба вірити в себе, в свої сили, долати перешкоди, протистояти злу, як це робили любимі герої міфів.

У міфах відбилися різні нездійсненні для тих часів мрії людства: політ людини, приборкання сил природи, освоєння далеких морів, земель, перемога добра.

(Звернення до епіграфу уроку).

III. Робота над темою уроку

Термінологічна хвилинка

- Що в перекладі з грецької означає слово «міф»?
- Що таке міф, міфологія?
- На яких уроках ви теж вивчали міфи?

Греки, як діти, постійно цікавилися навколишнім середовищем, відчували навколо себе розмаїття і могутнє життя таємничих сил. Давні греки вірили, що повелитель усього світу є Зевс, який з богами живе на горі Олімп.

(Показ зображень богів).

Головоломка «Чарівна лінія».

З'єднайте 2 колонки:

Гефест – батько Ікара

Зевс – цар Мікен

Артеміда – кентавр

Атлант – верховний бог давньогрецької міфології

Хірон – богиня мисливства

Прометей – син Зевса і смертної жінки

Посейдон – бог вогню і ковальства

Аїд – титан за походженням, герой за покликанням

Еврисфей – титан, брат Прометея

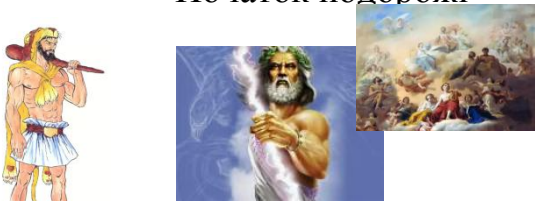
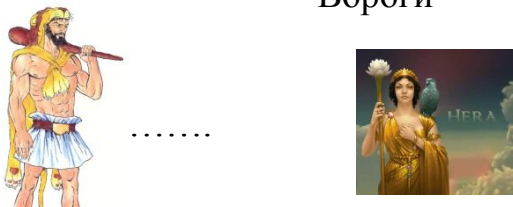
Дедал – бог підземного царства

Геракл – бог морів і океанів

Складання коміксу «Подвиги Геракла»

Робота в групах

1) Згадайте, скільки подвигів зробив Геракл. Заподаними компонентами домалюй історію та створи комікс

Початок подорожі 	Наставники
Вороги 	Перешкоди
 	Щасливий фінал

2) Розкажи свою історію
(обговорення створених коміксів)

«Дедал і Ікар».

«Інтерв'ю»

- Чим прославився Дедал?
- Чому був змушений покинути Афіни?
- Чим прославився Дедал, живучи на Криті?
- Про що мріяв Дедал?
- Чому син не послухав батька?
- Як загинув Ікар?

Що прославляє цей міф? *(незгасиме прагнення людини до пізнання нового, незнаного, невідомого)*

Перегляд мультфільму

IV. Підсумок уроку:

- Які людські риси цінували давні греки?
- Чого навчають нас міфи?
- Що можна взяти для себе сьогодні з міфів, що можливо виховувати в собі?

V. Домашнє завдання.

Працюючи в групах, намалювати комікс до міфу «Дедал і Ікар»

Тема: Мінойська палацова цивілізація та Ахейська палацова цивілізація

Очікувані результати. Після цього уроку учні зможуть:

- характеризувати найдавніші цивілізації Греції;
- пояснювати поняття «мінойці», « акрополь», « ахейці»;
- визначати причини занепаду Мінойської палацової цивілізації та Ахейської палацової цивілізації;
- виховувати повагу до минулого різних народів.

Тип уроку: комбінований

Обладнання: підручник, атлас, ілюстративні матеріали, мультимедійна презентація

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

II. Актуалізація опорних знань

Історичний диктант

1. Як називається півострів, на якому розташована Греція? (Балкани)
2. Які моря омивають Грецію? (Іонічне, Егейське, Середземне)
3. На які частини поділяється територія Греції? (Північна, Середня, Південна)
4. Як називали себе стародавні греки? (Елліни)
5. Як називається найвища гора в Греції? (Олімп)
6. Як перекладається назва моря «ПонтЕвксинський»? (Чорне море)
7. Природні умови Греції сприяли розвитку мореплавства і ... (закінчіть речення).
8. Як називається острів, розташований на південний схід від Греції? (Крит)
9. Назвіть найбільшу область Греції. (Аттика)
10. Як називається місто, що уславилося своїми хоробрими воїнами? (Спарта)

Перевірка коміксу « Дедал і Ікар»

III. Вивчення нового матеріалу

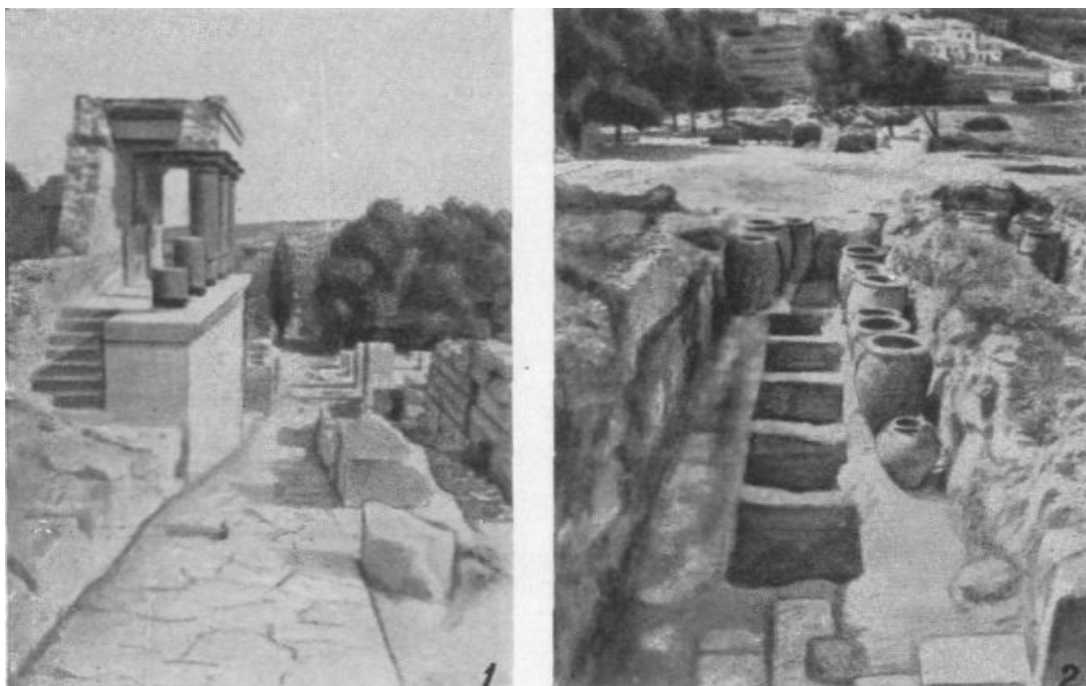
Мінойська цивілізація

У ч и т е л ь.

Найдавнішим вогнищем цивілізації в Європі був острів Крит.

На рубежі III–II тис. на Криті з'являються химерні споруди, які сучасні археологи називають палацами.

Найперший з усіх палаців був відкритий А. Евансом у Кносі (центральна частина Крита).

За переказами, тут знаходилася резиденція легендарного володаря Крита — царя Міноса, якому острів був переданий у володіння його батьком Зевсом.

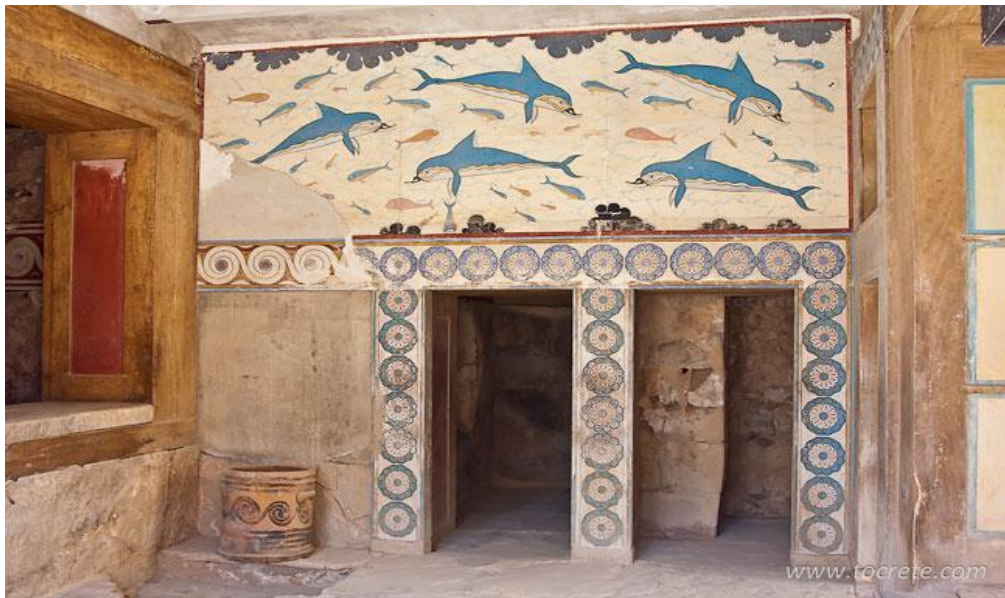
Палац налічував понад півтори тисячі приміщень. Греки називали палац Міноса «лабіринтом». У грецьких міфах йдеться про те, що людина, яка потрапила туди, не могла звідти вибратися і неминуче гинула: у глибині палацу мешкав кровожерний Мінотавр — чудовисько з головою бика і людським тілом.

На думку істориків, на Криті існувала особлива форма царської влади. Побачити критського царя могли тільки люди з його найближчого оточення. Перш ніж потрапити до тронної зали, вони повинні були обов'язково викупатися в приміщеннях, спеціально відведених для цього.

На яскравих розписах критського палацу відтворено мирні сцени: походи, релігійні обряди, ігри. В одному з коридорів художники виявили зображення процесії з п'ятисот придворних у натуральний розмір. В іншому місці збереглася двометрова фігура молодого царя-жерця: з довгим волоссям, у пишному головному уборі з пташиного пір'я, урочисто прогулюється він по ланах серед лілій. Багато разів повторюються серед критських розписів

зображення ігор з биком: спритні хлопці та дівчата виконують на спині тварини акробатичні вправи.

Слайд-шоу (картинки проКносський палац).

- Вам було задано підготувати інформацію про заняття жителів о. Крит.
Розповідь учнів

Самостійна робота

Робота з підручником . Опрацюйте текст старогрецького міфу «Тесей».

Вчитель пропонує учням завдання:

1. Поясніть, чому міфічного героя Тесея особливо шанували в Афінах.

2. Поясніть, чому Мінотавра називали чудовиськом.
3. Розкажіть, як виникли і що означають вислови «нитка Аріадни», «дороговказна нитка».
4. Визначте, хто зайвий у наведеному переліку: Тесей, Егей, Мінотавр, Осиріс, Мінос, Дедал.

Ахейська цивілізація

Вчитель пропонує учням самостійно опрацювати текст підручника «Ахейська цивілізація» і відповісти на питання:

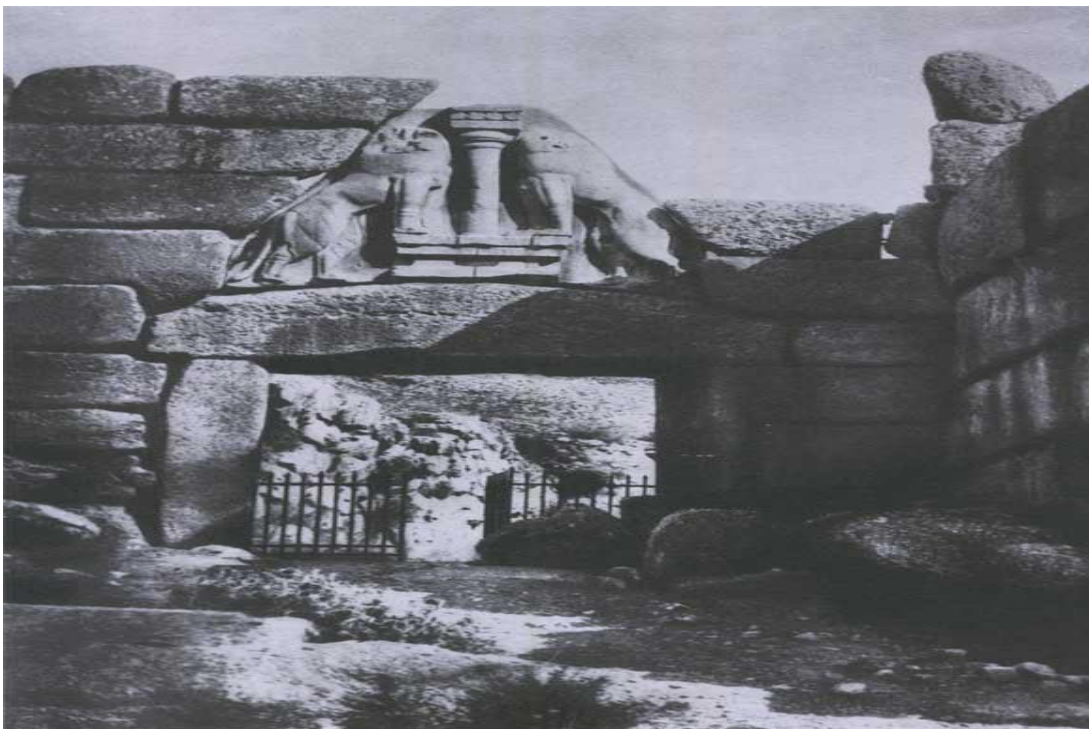
1. Коли і де виникла ахейська цивілізація?
2. Хто відкрив пам'ятники мікенської культури?
3. Який вигляд мали ахейські палаці?
4. Що можна сказати про господарство ахейців?
5. Що, на вашу думку, послужило причиною занепаду ахейської цивілізації?

У III тис. у Фракії та Північній Греції відбувалося переселення племен скотарів. Вони зайняли область Фессалії та утворили укріплені поселення. Ці племена були пращурами найдавніших греків і називали себе ахейцями.

У Пелопоннесі, Середній та Північній Греції виникли перші держави з центрами в Мікенах, Пілосі та Тіринфі. Це були могутні й багаті держави.

Гомер в «Іліаді» називає Мікени «златодостатніми», а мікенського царя Агамемнона — наймогутнішим з усіх ахейських вождів, що брали участь у знаменитій Троянській війні.

Пам'ятники мікенської культури були відкриті Р. Шліманом. Археологи знайшли дорогоцінні вироби, бронзову зброю та золоті маски, що робили з обличчя померлого. Основними центрами мікенської культури, як і на Криті, були палаці. Мікенські палаці були споруджені з величезних кам'яних глиб без розчину для скріплення, що, безсумнівно, свідчить про високе інженерне мистецтво ахейських архітекторів.

Мікени були оточені фортечним муром завдовжки 900 метрів і завтовшки 6 метрів. Верхню частину воріт прикрашала трикутна плита, на якій було зображено двох левів — це так звані «Левові ворота». Леви клали лапи на вівтар і суворо дивилися на тих, що входив до міста.

Ще одним прикладом інженерного мистецтва служить Тіринфська цитадель. Вага необроблених монолітів вапняку сягала в деяких випадках 12 т, утворюючи стіни у 4,5 м завтовшки і 7,5 м заввишки.

Найцікавіший археологічний пам'ятник — гробниця (скарбниця) мікенського царя Атрея. Сама гробниця прихована усередині штучно створеного кургану. Для того, щоб туди потрапити, потрібно було пройти довгим коридором. Гробницю перетинали величезні кам'яні блоки (120 т).

Мікени часто вели війни. Вони очолили ахейське вторгнення до Трої. Після Троянської війни ахейські царства пересварилися через здобич й перестали підкорятися Мікенам. Близько 1200 р. до н. е. мікенська культура, проіснувавши близько тисячі років, загинула в результаті нашествия дорійців. З появою дорійців у Греції починається залізна доба.

Відповіді учнів та розповідь вчителя супроводжується слайд-шоу

IV. Підсумок уроку

Текст з помилками

У 1200 р. до н. е. на території Греції з'явилися ахейські племена. Створена ними культура дістала назву мікенської. Вона була відкрита видатним німецьким археологом Р. Картером. За часів розквіту мікенської культури Грецію очолювала Троя, царем якої був Агамемнон. Серед найбільш видатних пам'яток цього часу можна назвати красиві троянські

«Левові ворота» циклопічної кладки. Під палацем царя Агамемнона знаходився знаменитий лабіринт, в якому жив Мінотавр. Ахейці часто вели успішні війни. Запорукою успіху була залізна зброя. Ахейська цивілізація була знищена в результаті нашествия дорійських племен.

V. Домашнє завдання

Опрацювати &27

Тема: ВЕЛИКА ГРЕЦЬКА КОЛОНІЗАЦІЯ

Очікувані результати . Після цього уроку учні зможуть:

- визначати причини та наслідки колонізації;
- показувати вплив розвитку виробничих сил на розвиток суспільства;
- характеризувати життя населення грецьких колоній;
- виховувати в учнів почуття пошани та поваги до рідної землі.

Тип уроку:комбінований.

Обладнання: підручник, атлас, ілюстративний матеріал, мультимедійна презентація

Хід уроку.

I. Організаційний урок

II. Актуалізація опорних знань.

1. Завдання за міфами: «Хто з героїв міфів міг би сказати про себе:

А) Завдяки мені житла людей стали світлими у найтемніші вечори. Це я допоміг перебороти зимовий холод. Так за що цар богів і людей карає мене?(Прометей)

Б) І досі болять кістки та ломить спину! Хто б міг подумати, що блакитне небо таке важке?(Атлант)

Викладіть зміст міфу.

Додаткові питання: 1. Що у вчинку Прометея викликає найбільшу повагу?

2. Де, за віруванням греків, Атлант держав на своїх плечах небосхил?

Бесіда за питаннями.

1. Назвіть держави Стародавньої Греції (робота з картою: покажіть держави, їх головні міста)

2. Розкажіть про захоплення дорійцями Південного Пелопонеса.

3. Розв'язати кросворд – (індивідуальне завдання 3-5 учнів).

По вертикалі:

1. Влада небагатьох.

2. Історична особа, спартанський цар.

4. Область у Південній Греції.

По горизонталі:

3. Назва Спарти в текстах.

5. Область у південній Греції

6. Повноправний громадянин Лакедемону.

7. Верства населення Спарти.

III. Вивчення нового матеріалу.

Проблема уроку: «В ті часи, коли в Греції виникли міста-держави, тисячі людей від'їжджали за море для того, щоб назавжди оселитися в чужій стороні. Чому? Що спонукало їх, примушувало покинути рідну оселю?»

Причини Великої грецької колонізації.

Пригадайте, яке слово є опорою для поняття «держава»? Яка головна ознака держави? Яка особливість держави у Стародавній Греції – міста-держави?

Причини колонізації (рольова гра)

1. Збіднілий селянин, боржник;
2. Аристократи з міст, де переміг демос, вожаки демоса з міст, де перемогли аристократи;
3. Купці.

Завдання: розберіть образи, створені вчителем, і дайте відповідь на питання «Хто і чому покинув в VIII-VI ст. до н.е. Грецію?»

Робота з поняттям

Запишіть у зошитах поняття: «Велика грецька колонізація».

Колонія

Метрополія

Основні напрями колонізації.

Учитель: Греки на своїх кораблях відправилися на захід і досягли берегів Італії. Прочитайте на карті назву півострова, на якому розташована Італія... На берегах Апенінського півострова греки-переселенці заснували багато колоній: тут були родючі землі і гарні пасовища. Греки заселили великий острів, який вони називали Трикутний острів. Як він називається зараз? (Сицилія). В Сицилії була заснована одна з найбільших грецьких колоній – Сіракузи.

Завдання: покажіть на карті і перенесіть на к. карту колонії, які заснували греки на півдні й північному сході.

Учитель : Греки засновували тільки морське узбережжя, не проходячи далеко в глиб країни. Де б не жили греки, вони відчували себе єдиним народом – елінами, які протистояли неосвіченим варварам.

Грецькі колонії у Північному Причорномор'ї.

Учитель: На землі нашої Батьківщини греки заснували багато колоній. Це Тіра, Ольвія, Херсонес, Феодосія, Пантікапей...

Завдання: позначте їх на контурній карті

Мешканці колоній вигідно міняли свої товари на зерно в місцевих племенах, а траплялось, і забирали його у вигляді данини. Зерно і рабів з цих племен продавали грецьким купцям.

Завдання: розгляньте малюнок стор.146 і зробіть висновки щодо занять місцевого населення і жителів колоній.

Отже, у VIII-VI ст. до н.е. майже в усіх містах Греції і колоніях утворилися самостійні рабовласницькі держави.

IV. Підсумок уроку.

Так повернемося до проблеми нашого уроку «В ті часи, коли в Греції виникли міста-держави, тисячі людей від'їжджали за море для того, щоб назавжди оселитися в чужій стороні. Чому? Що спонукало їх, примушувало покинути рідну оселю?»

V. Домашнє завдання: §29, завдання: «Напишіть невеличке есе на тему «Грецьке місто-колонія»».

Тема: Афінська та Спартанська держави

Очікувані результати . Після цього уроку учні зможуть:

- визначати особливості державної діяльності Драконта, Солона, Пісістрата, Клісфена та Лікурга;
- пояснювати поняття «ареопаг», «олігархія», « остракізм», « лаконізм»;
- порівнювати історичні явища;

Тип уроку: комбінований

Обладнання: підручник, атлас, мультимедійна презентація

Хід уроку

I. Організаційний момент.

Добрий день! Рада зустрічі з вами! Присутні всі? Самопочуття хороше? Разом надіюсь на плідну працю! А винагородою на уроці будуть смайлики вартістю 1, 2, 3 бали. Бажаю отримати якнайбільше смайликів.

II. Актуалізація опорних знань

Учитель: Декілька уроків ви знайомилися з історією чудової, дещо легендарної країни - Греції, яка розташована на півострові....

- Перед вами є карта сучасної Європи. Знаходимо Грецію. Знайшли? А тепер відкрийте атласи на ст.9. Порівняйте територію Греції в давні часи і в наш час. Є відмінності? Які?
- Як греки вирішили проблеми, пов'язані з ростом населення?
- Як їм вдалося зберегти себе єдиним народом?
- Як склалися стосунки колоністів з місцевим населенням?
- Знайдіть в атласі і покажіть на карті основні міста-держави в Північному Причорномор'ї.
- Зачитайте свої твори есе про уявну подорож у грецькі міста-держави (2-3 учні).
- Чого варто нам, українцям, повчитися в давніх греків?
- Молодці! Відкрийте підручник на ст.148. прочитайте, будь ласка, назву параграфа 30 . **Це тема сьогоднішнього уроку.** Афіни і Спарта. Знайомі вам ці слова? В наш час Афіни - це столиця

III. Робота над темою уроку.

Проблема уроку: Чому Афіни називають батьківщиною світової демократії , а Спарту-військовою державою?

Пропоную вашій увазі відео про сучасні Афіни.

Учитель: Гарне місто? Хотіли б там побувати? Я вам щиро цього бажаю.
У темі є слово держава. А що таке держава?

Робота з поняттям

Держава

У давнину про Афіни і Спарту говорили, що «це дві ноги, на яких стоїть Еллада», «два коні, які запряжені в одну колісницю».

- Як ви вважаєте, як жителі Афін і Спарти ставилися один до одного?

Учитель: розглянемо об'єднання Аттики. Відкриваємо атлас. Ст.. 9. Греція II тис. до н.е. Знайдіть Аттику. Знайшли?

- Центром Аттики було місто...

- Аттика дуже бідна на природні ресурси....

Перегляд відео

Ми продивились невеликий уривок фільму. На вашу думку, про кого цей фільм?

- Звати цього вже не молодого чоловіка Іван Дідух. Він – герой новели Василя Стефаника „Камінний хрест”. Події повісті взяті з життя карпатського села в ХІХ столітті. Сьогодні це Івано-Франківська область. Але і наших буковинських Карпатах жило і дуже тяжко працювало багато таких Дідухів. Для них земля була понад усе. Тоді у відчаї вони покидали рідну домівку і подавалися, в даному випадку, ви чули – до Канади. Вам це нічого не нагадує?
- Бачите ми перекинули такий собі, здавалося б неймовірний місток через тисячоліття з Греції до Буковини... І побачили, що і дві з половиною тис. років тому в Аттіці чи навіть більше, і на Буковині трохи більше ста років тому існували майже однакові життєві проблеми... Правду кажуть, в історії все з часом повторюється... Іноді на іншому кінці Землі...
- Афіни, одне з найстаріших міст Європи. Початок місту поклало поселення, що виникло на пагорбі посеред рівнини, який був далеко від берега. Круті схили пагорбу були природним захистом для мешканців поселення від ворогів, піратів. Житлові квартали зусібіч оточили скелястий пагорб, на якому височів Акрополь — укріплена фортеця, де зосередилися головні храми, скарбниця міста. Місце було обрано вдало.

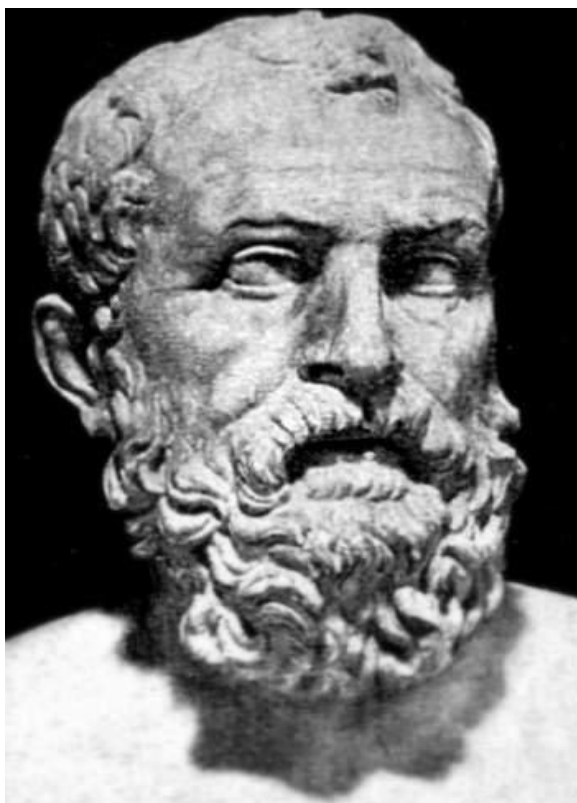

- У центрі Афін був великий майдан — агора — центр торгового, політичного й релігійного життя міста.

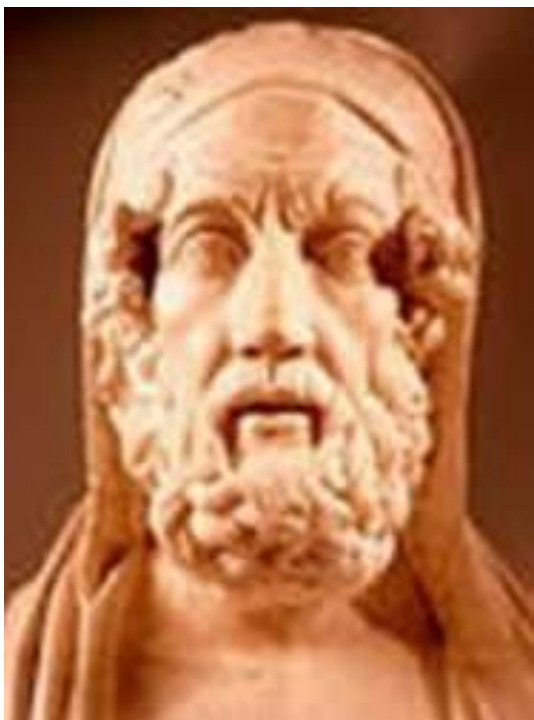

Робота в групах (підручник стр. 149-150)

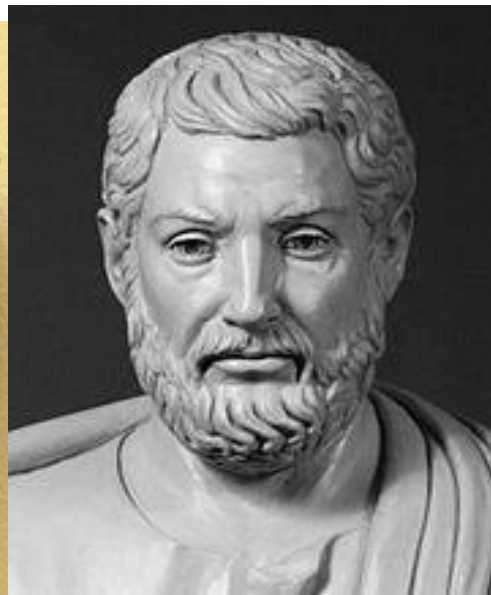
1 група Реформи Солона

2 група Реформи Пісістрата

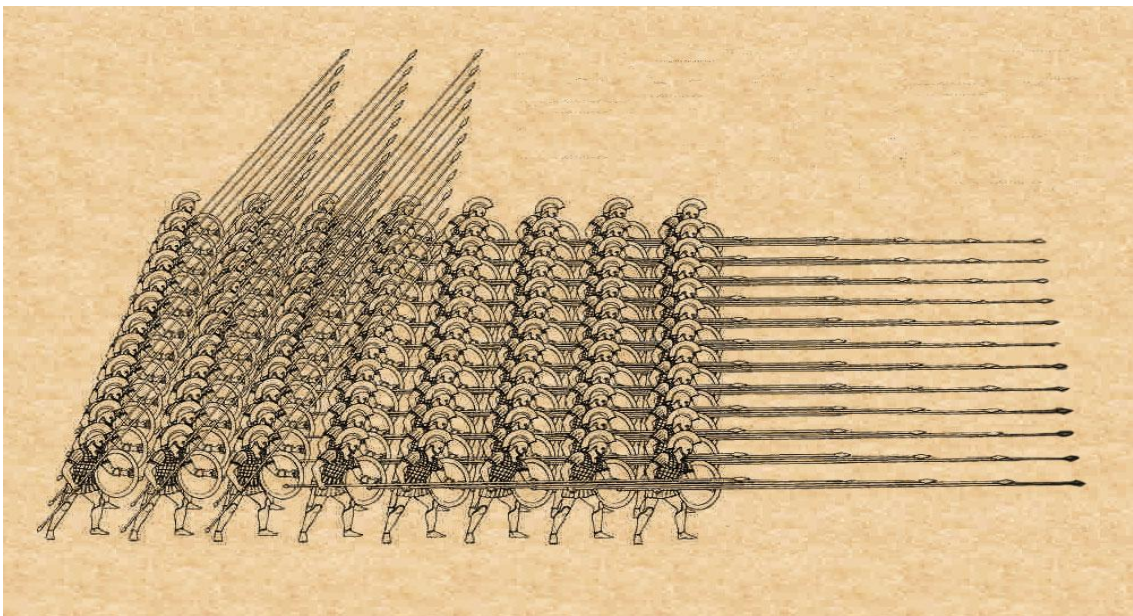
3 група Реформи Клісфена

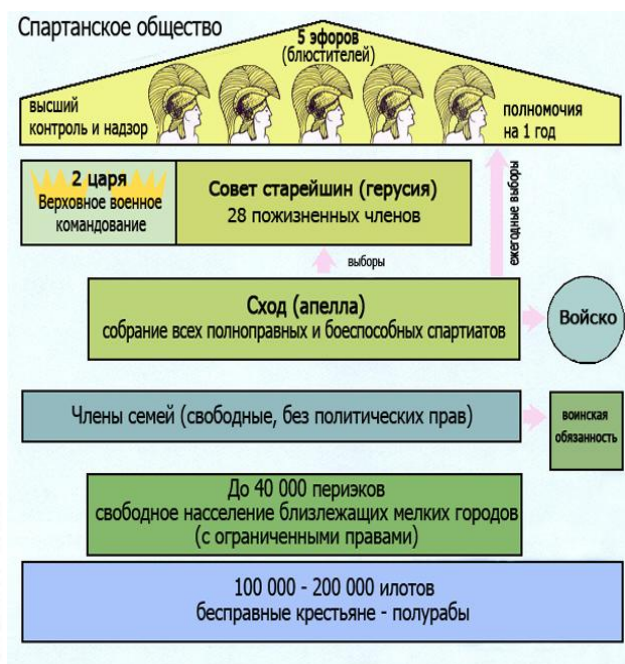
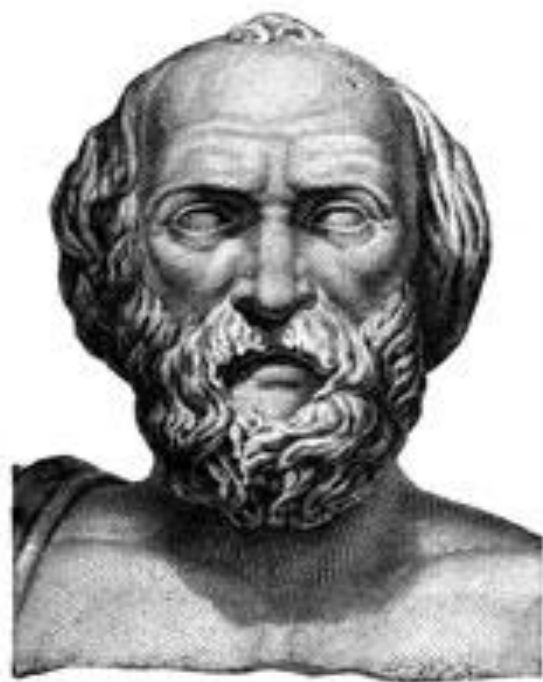
Отже, ми з вами залишаємо Аттику і мандруємо до Лаконіки

Спарта нагадувала військовий табір, де нікому не дозволялося жити так, як йому хочеться. Дозволялося тільки одне заняття - військова справа. Заняття торгівлею, ремеслом, наукою, мистецтвом були заборонені. Фортечних стін навколо Спарти не було. Її жителі стверджували, що єдиним надійним захистом міста є не каміння, а хоробрі воїни. Війна була для спартанців як свято, вони йшли в бій з піснями під звуки флейт.

Спарта була ізольована від зовнішнього світу. Чужоземці не приїжджали в Спарту. Торгувати з ними було заборонено, та й кому були потрібні важкі залізні гроші спартанців(золоті і срібні монети були заборонені). Жителі Спарти не мали права покидати межі держави . Тут не було багато красивих прикрас, смачної їжі. У Спарті все це вважалося розкіш. Спартанці їли їжу, яку інші греки вважали огидною(напр., юшка з бичачої крові, сочевиці і часнику).Давньогрецькі історики віддають славу творця спартанських законів легендарному мудрецю Лікургові.

Робота з підручником

Опрацювавши відповідний матеріал підручника, заповнити пропуски в тексті «Земельні відносини в Спарті за законами Лікурґа»

Уся земля була проголошена _ і поділена на _ наділів. Разом із землею було поділено і _. Земельні ділянки переходили від _ до _. Усі раби належали _.

Робота з поняттям

Герусія

Апелла

Лаконічна мова

IV Підсумок уроку

Повертаємося до проблеми нашого уроку. Як ви вважаєте, справедливо Афіни називають батьківщиною світової демократії, а Спарту - військовою державою?

Підрахунок смайлів

V. Домашнє завдання

Підготувати цікаві факти про виховання спартанців

Тема: Практичне заняття « Побут і виховання спартанців»

Очікувані результати . Після цього уроку учні зможуть:

- ознайомитися з особливостями виховання спартанців;
- опрацьовувати додаткові джерела інформації

Тип уроку: урок вивчення нового матеріалу, формування вмінь і навичок

Форма уроку: практичне заняття

Обладнання: підручник, роздатковий матеріал, мультимедійна презентація

Хід уроку

I. Організаційний момент

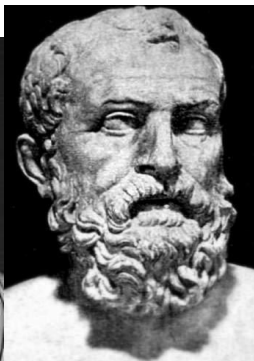
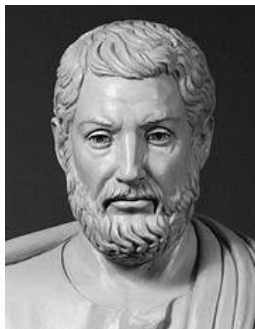
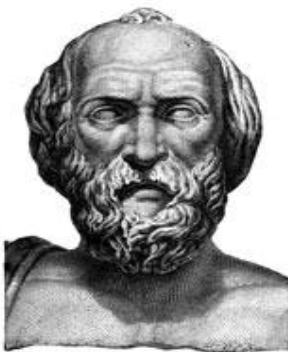
II. Актуалізація опорних знань

Словниковий диктант

Герусія, держава, ареопаг, демократія, ostracism

Робота з візуальними джерелами

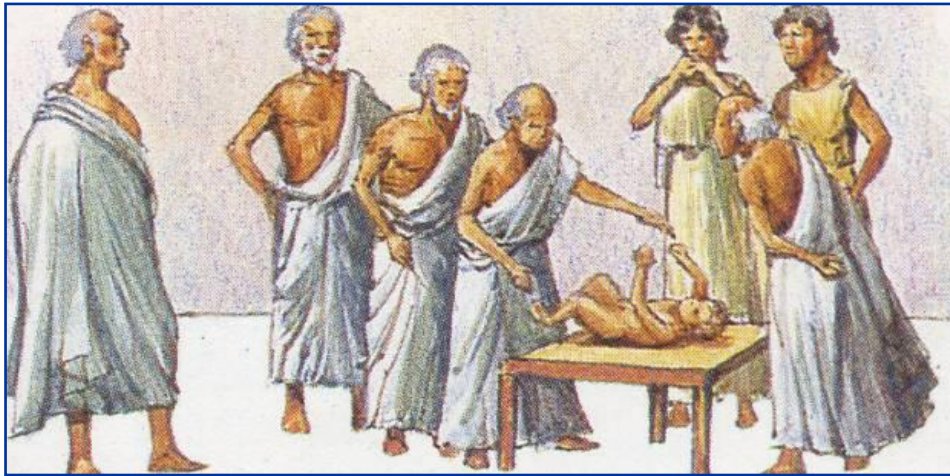
(Вчитель показує портрети видатних діячів)

III. Робота над темою уроку

Ви отримали завдання знайти цікаву інформацію про спартанське виховання і зараз ми з вами пограємо в гру « Аукціон фактів»(один учень перераховує відомі факти, а інші доповнюють, але не повторюються)

- коли народжувався хлопчик,батько приносив його до старійшин,якіоглядалидитину, факт того, щослабкихдітей скидали у прірву є недоведеним;

- основна увага приділялась зміцненню фізичного здоров'я;
- у сімроків хлопчика відправляли жити у казарму, де за ним наглядаву учитель

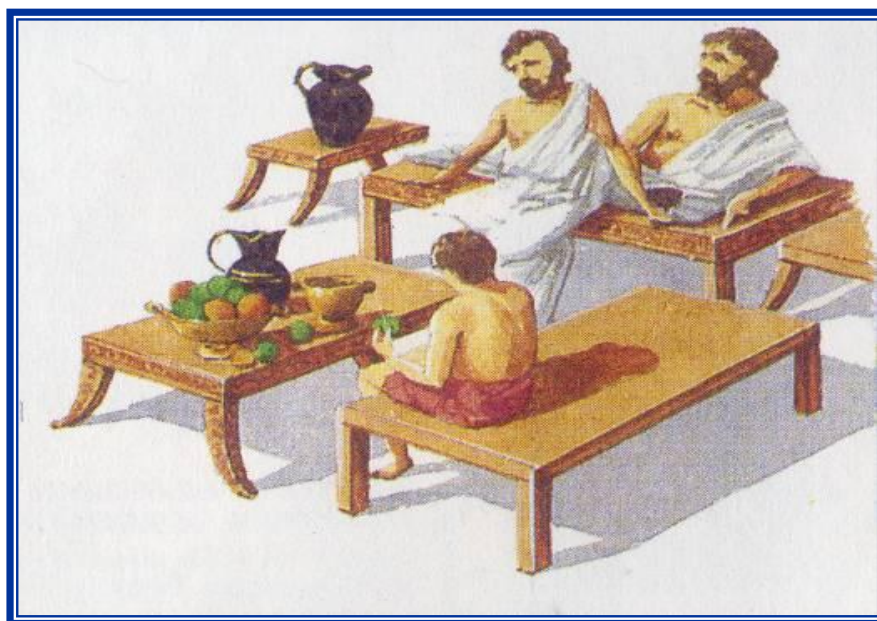
- хлопчики самі влаштовували собі постіль з тростини, і їм не дозволялося ховатися під час сну;
- їх часто змушували голодувати, на рік хлопчикові видавалася одна туніка;
- з 12 років хлопчики ходили босоніж і з непокритою головою;
- раз на рік проводили змагання, під час яких хлопчиків били і спостерігали, хто з них зможе перенести біль без скарг

- спортом займалися і дівчата, вони бігали, кидали диск і спис виховання було розраховане на те, щоб виробити презирство до розкоші, слухняність, витривалість, фізичну силу й сміливість;

- хлопчикам дозволялось бути присутніми у казармах, коли чоловіки іли, вони слухали, брали участь у дискусіях, мали повагу до старших і абсолютну готовність до підпорядкування.

Отже, ми можемо сказати, що спартанське виховання було самим жорстоким по всій Греції.

Робота з документом(стр.152)

- Як нововведення Лікурга вплинули на побут спартанців?

Робота з документом Плутарх про давні звичаї спартанців

(документи на партах)

- Як ви вважаєте, якою була мета такого виховання?

IV. Підсумок уроку

Я пропоную вам самостійно зробити підсумок уроку, відповівши на одне запитання « У чому ви вбачаєте важливість проведеного уроку?»

V. Домашнє завдання

Підготуватися до тематичного оцінювання

Тема: Урок узагальнення, контролю і корекції навчальних досягнень учнів.

Очікувані результати . Після цього уроку учні зможуть:

- узагальнити уміння й навички набуті впродовж вивчення теми;
- удосконалити набуті вміння й навички

Тип уроку: узагальнення знань

Обладнання: завдання для проведення контролю і корекції

Хід уроку

I. Організаційний момент

II. Узагальнення і контроль знань

1. Завдання «Знайди помилки»

Якось давно мені довелось побувати у Спарті. Мене вразила гостинність по відношенню до чужоземців. Ворота міста відкриті для всіх бажаючих його відвідати. Високі мури міста оберігають чудові розкішні палаци, площі, прикрашені скульптурами, театри від нападу ворогів. Жителі міста люблять займатися спортом, цінують силу і мужність. Але понад усе люблять вчитися, удосконалювати свій розум. Мова їх барвиста і багата. Вони живуть за рахунок торгівлі та ремесел. Хороші прибутки роблять їх життя приємним, а столи багатими. Навіть до рабів вони ставляться добре, дуже часто їх відпускають на волю.

2. Хто з богів зображений на малюнках?

3. З'єднайте стрілками богів та їх назви

Гефест батько Ікара

Зевс	цар Мікен
Артеміда	кентавр
Атлант	верховний бог давньогрецької міфології
Хірон	богиня мисливства
Прометей	син Зевса і смертної жінки
Посейдон	бог вогню і ковальства
Аїд	титан за походженням, герой за покликанням
Еврисфей	титан, брат Прометея
Дедал	бог підземного царства
Геракл	бог морів і океанів

Гра «Простіше не буває»

- Греція розташована:
 - на Апеннінському п-ові;
 - на Балканському п-ові;
 - на Піренейському п-ові.
- Учені археологи виявили, що міста на о. Крит не мали стін. Причини цього:
 - на Криті відсутній необхідний будівельний матеріал;
 - острів'яни не вміли будувати фортеці;
 - царі Криту мали сильний флот і не боялися ворожого вторгнення з моря.
- Понтом Евксинським греки називали море:
 - Чорне;
 - Егейське;
 - Іонічне.
- Учені вважають, що поема «Іліада» та «Одіссея» були створені Гомером у:
 - XII ст. до н. е.;
 - III ст. до н. е.;
 - VI ст. до н. е.
- Основним змістом «Іліади» є:

- а) розповідь про причини Троянської війни;
 - б) оспівування багатства та могутності Трої;
 - в) події десятого року осади Трої.
6. Розкопки в Трої проводив:
- а) німецький учений Генріх Шліман;
 - б) англієць Говард Картер;
 - в) грецький учений Геродот.
7. Розквіт Мікенської культури припадає на:
- а) III тисячоліття до н. е.;
 - б) 1600–1200 рр. до н. е.;
 - в) VI–V ст. до н. е.
8. Афіни — центр:
- а) Лаконіки;
 - б) Аттики;
 - в) Мессенії.
9. Реформи Солона були впроваджені:
- а) у 1594 р. до н. е.;
 - б) у 509 р. до н. е.;
 - в) у 443 р. до н. е.
10. Період могутності та розквіту Афін називають «епохою...»:
- а) Клісфена;
 - б) Драконта;
 - в) Перікла.
11. В «епоху Перікла» управління державою в Афінах називалося:
- а) правлінням аристократів;
 - б) демократією;
 - в) тиранією.
12. Спарта розташовувалась:
- а) у Північній Греції, сполучаючись з Аттикою через Фермопільський прохід;
 - б) на півострові Пелопоннес, удалині від моря, в долині річки Еврот;
 - в) у Південній Греції, на узбережжі Егейського моря.
13. Торгівлею та ремеслами в Спарті займалися:
- а) вільне населення близьких міст (періеки);
 - б) самі спартанці, що мали панівне становище в завойованих районах;
 - в) безправні селяни-напівраби (ілоти).
14. Улюблена страва спартанців:
- а) черепаховий суп;
 - б) суп з бичачої крові із сочевицею;

в) горохова юшка.

15. Як «рибний шлях» перекладається назва грецької колонії:

а) Херсонес;

б) Пантикапей;

в) Ольвія.

16. Переїжджаючи на нове місце проживання в колонії, греки брали із собою:

а) жменю рідної землі;

б) статуетку Зевса;

в) вогонь з домашнього вогнища.

III. Підсумок уроку

IV. Домашнє завдання

Зміст.

Вступ	4
Урок 1. Природа та населення Ст. Греції	5
Урок 2. Практичне заняття « Давньогрецька міфологія та релігія. »	13
Урок 3. Мінойська палацова цивілізація та Ахейська палацова цивілізація	17
Урок 4. ВЕЛИКА ГРЕЦЬКА КОЛОНІЗАЦІЯ.....	24
Урок 5. Афінська та Спартанська держави	27
Урок 6. Практичне заняття « Побут і виховання спартанців»	35
Урок 7 Урок узагальнення, контролю і корекції навчальних досягнень учнів..	39
Зміст	43
Література	44

Література

1. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Історія України. Всесвітня історія 5-9 класи. –Вид.дім « Освіта», 2012
2. Д'ячков С.В., Мартем'янов О. П. Історія стародавнього світу. Давня історія українських земель. Інтегрований курс.6 клас: Підручник для загальноосвітніх навчальних закладів. - Х.: «Ранок», 2006.
3. Бандровський О.Г., Власов В.С Всесвітня історія. Історія України. Підручник для загальноосвітніх навчальних закладів –К. « Генеза», 2014.
4. Кун М. Легенди та міфи Стародавньої Греції - К. « Веселка», 1980.
5. Сидорина Н.К ДревняяГреция и Рим. Детскаяэнциклопедия. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2001.
6. 100 человек, которыеизменилиходистории. ЮлийЦезарь.
7. БАЛУХІсторіяантичноїцивілізації том 1
СтародавняГреціяпідручник "Наші книги
8. Навчальний атлас. Історія стародавнього світу. - Картографія, 2000-2004.
9. Охредько О.Е. Всесвітня історія. Нестандартні уроки 6-7 класи. Х.,2008.